

Nr 286

Av herr Christenson i Malmö m. fl., om ökad avsättning till lotteri-medelsfonden.

(Lika lydande med motion nr 305 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition för budgetåret 1961/62 beräknar chefen för handelsdepartementet inkomsterna av lotterimedel för nästa budgetår till 112 miljoner kronor. Avsättning till lotterimedelsfonden för budgetåret anvisas till ett anslag av 25,6 miljoner kronor.

Det bör erinras om att statsmakterna principiellt ansett, att hälften av vinsten från lotterimedlen bör gå till allmännyttiga kulturella ändamål, medan andra hälften skulle tillföras statsbudgeten. Under sådana förhållanden borde teater, musik, museer, konsthantverk och liknande kulturell verksamhet erhålla 56 miljoner kronor i stället för som nu 25,6 miljoner kronor.

Under de senaste två decennierna har den svenska, statsunderstödda teaterverksamheten utbyggts avsevärt, framför allt genom en vidgad turnéteater och genom inrättande av fler stadsteatrar. För sin existens är de statsunderstödda teatrarna, liksom orkesterföreningarna, beroende av anslag från lotterimedelsfonden. Förutom teatrarnas och orkestrarnas behov skall lotterimedelsfonden även tillgodose en rad tillfälliga kulturella och andra behov. Fondens möjligheter att tillgodose de många anspråken har varit begränsade. Följden har bland annat blivit, att teatrarnas och orkestrarnas resurser blivit otillräckliga, vilket återspeglas i att löneläget är mycket lågt.

Anspråken på lotterimedelsfonden för budgetåret 1961/62 torde komma att bli avsevärda. Redan de av föregående års lönerörelse förorsakade automatiska lönestegringarna torde komma att taga större delen av den av handelsministern föreslagna ökade avsättningen med 1,5 milj. kr. i anspråk. Det bör även beaktas, att teaterföretagen fr. o. m. 1960 har att erlægga ATP-avgift för sina engagerade.

Utöver behovet av förbättrade löneresurser gör sig för närvarande speciellt två behov gällande inom dagens teater.

Det ena gäller teater för barn och ungdom. En viss, ehuru numerärt sett mycket blygsam, skolbarnsteater bedrivs i Stockholm och vissa av de städer som har egen stadsteater. Riksteatern har även, i den mån resurserna räckt till, sänt ut en eller två ungdoms- eller barnteaterturnéer i landsorten. Den överväldigande delen av svenska skolbarn får emellertid inte tillfälle att ens någon gång under sin skoltid se en riktig teaterföreställning. Detta är uppen-

bart en svår brist i barnens estetiska fostran. Den önskvärda nyrekryteringen av teaterpublik försvåras också av att ungdomarna inte har erfarenhet av vad teater är. Inte minst mot bakgrunden av den konkurrens televisionen i dag utgör till den levande teatern är en utvidgad teaterverksamhet för barn och ungdom mycket önskvärd.

Utbildningen av skådespelare och regissörer har sedan länge haft uppenbart otillräckliga resurser. Den inledningsvis nämnda expansionen av teaterverksamheten har inte följts av en motsvarande utbyggnad av de statsunderstödda elevskolorna. Av de unga skådespelare, som nu inträder på teaterbanan, har därför endast cirka hälften haft tillfälle att genomgå en någorlunda fullständig yrkesutbildning. Att detta på lång sikt kan få mycket negativa konsekvenser för teaterns nivå och därigenom dess förmåga att tillfredsställa publiken är givet. En snar utbyggnad av den statsunderstödda teaterutbildningen så att denna kvalitativt och kvantitativt motsvarar behovet framstår som ytterligt angelägen.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att till lotterimedelsfonden för budgetåret 1961/62 avsätta ett anslag av 26 600 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1961

Carl Christenson
Malmö

Stellan Arvidson

Ebbe Rydén